

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Uudenmaan liiton talousarvio vuodelle 2024 sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2026

Uudenmaan liiton julkaisu D 106 – 2022
ISSN 1236-4096

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Helsinki-Uusimaa Regional Council

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi

SISÄLLYS

Maakuntajohtajan katsaus	4
Yleisperustelut.....	6
Toimintaympäristö.....	6
Väestönkasvu ennätysellisen nopeaa.....	8
Suunnittelukauden uudistukset	12
Uudenmaan liiton visio, missio ja strategiset tavoitteet	13
Toiminnalliset vuositavoitteet ja niiden seuranta 2024	14
Asiakaskokemus: Lisäarvoa kunnille ja yhteistyökumppaneille	14
Vaikuttavuus, merkityksellisyys: Merkityksellistä ja kestävä työtä	14
Henkilöstökokemus: Uudistuva ja innostuva työyhteisö	15
Taloudellisuus, tuottavuus: Oppiva ja suoritustaan jatkuvasti parantava organisaatio	15
Tehtävät ja toiminnan painopisteet 2024.....	16
Aluekehityksen suunnittelu ja ohjaus	16
EU:n alue- ja rakennepolitiikka	17
Alueiden käytön suunnittelu	18
Edunvalvonta.....	19
Tehtäväalueen määrärahat ja toiminta vuonna 2024 Vastuuhenkilö: Maakuntajohtaja	19
Hallinto- ja viestintäpalvelut.....	20
Helsinki EU Office	22
Talousarvio vuodelle 2024	23
Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta	23
Taloudelliset lähtökohdat	25
Käyttötalouden yhteenveto	26
Tuloslaskelma	27
Investointiosa	29
Rahoituslaskelma.....	29
Jäsenkuntien maksusuudet vuonna 2024	31

Maakuntajohtajan katsaus

Uusimaa-ohjelman kunnianhimoiset strategiset kärkitavoitteet muodostavat myös vuonna 2024 selkeän suunnan koko Uudenmaan liiton toiminnalle. Tämä näkyy hyvin vuodelle 2024 asetetuissa toiminnan painopisteissä. ”Reilusti edellä” -maakuntaohjelman toimeenpanolla on merkittävä rooli siinä, että Uusimaa onnistuu vuoteen 2030 mennessä saavuttamaan hiilineutraaliuden, nostamaan tutkimus- ja kehittämispanostuksia viiteen prosenttiin bruttokansantuotteesta sekä kasvattamaan maakunnan työllisyysastetta 80 prosenttiin.

Suomen talouden heikkenevä vire on heijastunut myös Uudenmaan työmarkkinoille. Suomessa työttömyys on keskittynyt yhä voimakkaammin Uudellemaalle. Uudellemaalla myös työttömyyden rakenne on muuttunut hankalammaksi, sillä pitkään työttömänä olleilla on yhä vaikeampi löytää paikkaansa työmarkkinoilta. Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden järjestämistä vastuu siirtyy 2025 alusta TE-toimistoista kuntien muodostamille TE-alueille. Uudellemaalle on syntymässä näillä näkymin peräti yhdeksän TE-aluetta. Uusimaa on ylivoimaisesti Suomen suurin yhtenäinen työssäkäyntialue, ja TE-uudistuksen toimeenpanossa ja onnistumisessa Uusimaa on sekä sijainniltaan että volyymiltaan avainasemassa.

Hiilineutraali Uusimaa –ilmastotiekartta ohjaa maakunnan ilmastotyötä. Sen kiristetty tavoitevuosi 2030 edellyttää nopeita ja vaikuttavia ilmastotoimia. Niitä kartoitetaan kevään 2024 aikana tiekartan painopisteistä laaditun tilannekuvan pohjalta yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Uudenmaan liitto on jo aiemmin tehnyt tiivistä yhteistyötä maakunnan TKI-toimijoiden kanssa. Nyt strategista tilannekuvaa ja yhteistyötoimenpiteitä erityisesti EU-rahoituksen lisäämiseksi tehostetaan. Kansallisessa TKI-kentässä vaikutetaan vuonna 2024 tulevaan kahdeksanvuotiseen suunnitelmaan tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta.

EU-parlamenttivaalit järjestetään 9.6.2024. Tähän liittyen Uudenmaan liiton toimisto mm. valmistelelee EU-vaalivaikuttamiseen liittyviä kannanottoja loppuvuoden 2023 ja alkuvuoden 2024 aikana ja vahvistaa myös muuten EU-edunvalvontaa vuonna 2024.

Uudenmaan liiton toiminnan kehittämistä jatketaan vuonna 2024 tässä talousarviossa asetettujen toiminnallisten tavoitteiden pohjalta. Keskeisiä kehittämiskohteita ovat muun muassa kuntien ja muiden kumppaneiden tarpeista lähtevät palvelumuutokset, sidosryhmäyhteistyön vaikuttavuuden vahvistaminen sekä Uudenmaan liiton johtamisen, henkilöstöpolitiikan ja talouden kehittäminen.

Uudenmaan liiton vuoden 2024 talousarvio on laadittu 287 000 euroa alijäämäisenä. Uudenmaan kuntien jäsenmaksuosuuksiin tehtiin vuonna 2021 viiden prosenttiyksikön vähennys johtuen koronan aiheuttamista muutoksista jäsenkuntien talouksille. Kuntien maksuosuuksien kokonaistaso on siitä lähtien pidetty alennetulla tasolla. Vähennyksen kustannusvaikutus liiton talousarvioihin on ollut noin -400 000 euroa vuositasolla. Tähän on pyritty vastaamaan toisaalta keventämällä liiton kustannusrakennetta, ja toisaalta alijäämäisellä taloussuunnittelulla. Uudenmaan liiton toimintaedellytysten turvaamiseksi jäsenmaksuosuuksien taso on tarkoituksenmukaista palauttaa perustasolle lähivuosien aikana.

On ollut suuri ilo aloittaa työt Suomen veturimaakunnan maakuntajohtajana 1.11.2023. Uskon, että selkeillä yhteisillä tavoitteilla ja hyvällä yhteistyöllä pääsemme vahvistamaan entisestään asemaamme niin kansainvälisesti kuin kansallisestikin ja osaltamme edistämään koko Suomen menestymistä ja hyvinvointia.

Tuija Telén
maakuntajohtaja

Yleisperustelut

Toimintaympäristö

Talouden tilanne heikentynyt

Valtiovarainministeriön syksyn 2023 ennusteen mukaan Suomen talous ei kasva kuluvana vuonna lainkaan. Vuoden ensimmäisellä puolikkaalla talous kasvoi suotuisasti, mutta kasvun ennustetaan hidastuvan vuoden loppua kohden enemmän kuin vielä alkuvuonna ennakoitiin. Ensi vuonna valtiovarainministeriö ennustaa talouden kasvavan 1,2 prosenttia.

Kuluvana vuonna hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt kotitalouksien kulutusta sekä investointeja. Tästä huolimatta palvelusektori on pitänyt talouskasvua yllä. Syksyä kohden teollisuuden tilanne on jatkuvasti heikentynyt ja rakentaminen on jyrkässä laskussa. Myös kuluttajien luottamus talouteen on heikkoa. Vuonna 2024 kysynnän odotetaan kuitenkin piristyvän niin Suomessa kuin maailmantaloudessa, kun korkojen nousu pysähtyy, hintojen nousu hidastuu ja kotitalouksien ostovoima kääntyy kasvuun. Myös Suomen investointinäkymät ovat valoisat.

Suomessa työllisyysaste on ollut ennätyskellisen korkealla. Nyt odotukset työllisyyskehityksen osalta ovat kuitenkin kääntyneet laskuun. Työmarkkinoita vaivaavat yhä myös kohtaanto-ongelmat, vaikka tilanne onkin hieman viime aikoina helpottanut. Yritykset raportoivat edelleen vaikeuksista löytää osaavaa työvoimaa tarpeisiinsa, mikä heikentää talouden kasvuedellytyksiä.

Suomen julkisen talouden epätasapaino heikkenee edelleen vuonna 2023. Tulevina vuosina talouskasvun nopeutuminen sekä hallituksen päättämät sopeutustoimet kohentavat julkisen talouden rahoitusasemaa. Tästä huolimatta julkinen talous pysyy merkittävästi alijäämäisenä.

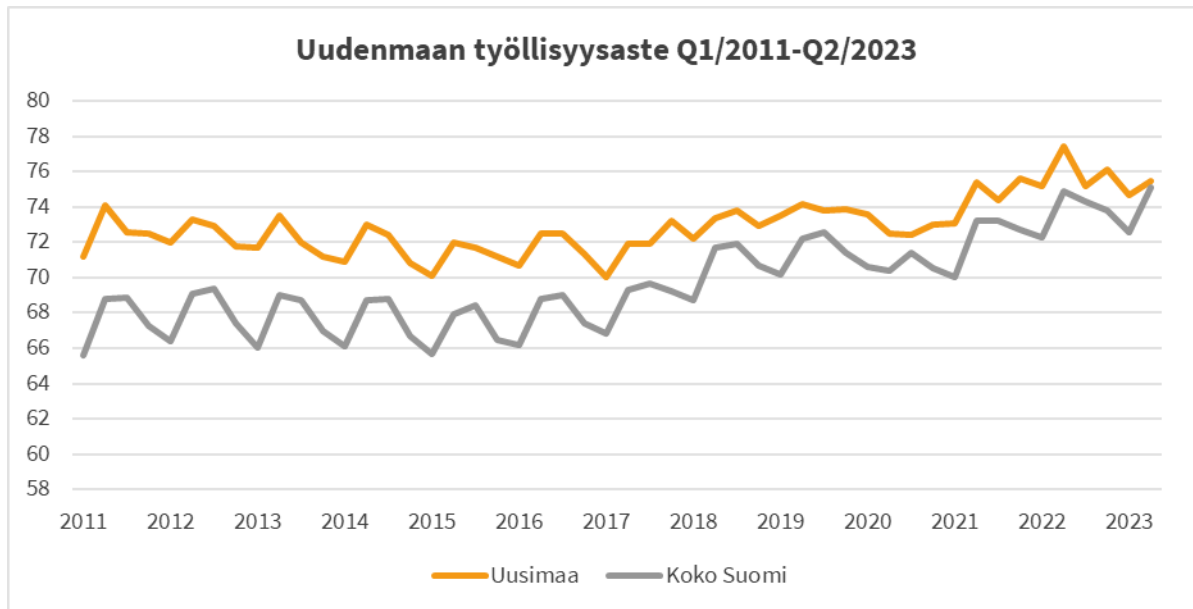
Koko Suomen tapaan myös Uudenmaan talouden ja elinkeinoelämän suhdannenäkymät ovat heikentyneet vuoden 2023 aikana. Alkuvuonna maakunnan kokonaistuotannon kehitys on hidastunut selvästi. Kaikkein heikoin tilanne on rakentamisessa ja teollisuudessa. Myös konkurssien määrä on ollut useana kuukautena ennätystasolla sekä koko maassa että Uudellamaalla.

Taloussuhdanteen heikkenemisestä huolimatta Uudenmaan tavaraviennin arvo säilyi alkuvuonna edellisvuoden tasolla. Tavaratuonnin arvo sen sijaan väheni 13 prosentilla 22,2 miljardiin euroon. Uudenmaan osuus koko maan viennin arvosta oli 30 prosenttia ja tuonnin arvosta 57 prosenttia.

Suomen Yrittäjien syksyn 2023 Pk-yritysbarometrin mukaan Uudenmaan yritysten odotukset lähitulevaisuuden näkymistä ovat heikot, vaikkakin hieman valoisammat kuin kevään barometrissa. Etenkin näkemykset yritysten kannattavuuden ja investointien kehityksestä ovat pessimistiset. Maakunnan yritysten suhdannenäkymät ovat myös koko maan keskiarvoa heikommat.

Suhdannetilanne heijastunut työmarkkinoille

Talouden heikkenevä vire on heijastunut myös Uudenmaan työmarkkinoille. Vuoden 2023 toisella neljänneksellä työllisten määrä väheni 9 000 edellisestä vuodesta ja työllisyysaste laski jopa 1,9 prosenttia. Uudenmaan työllisyysaste oli enää 0,4 prosenttia koko maan työllisyysastetta korkeampi. Vielä vuotta aikaisemmin ero oli 2,5 prosenttia.

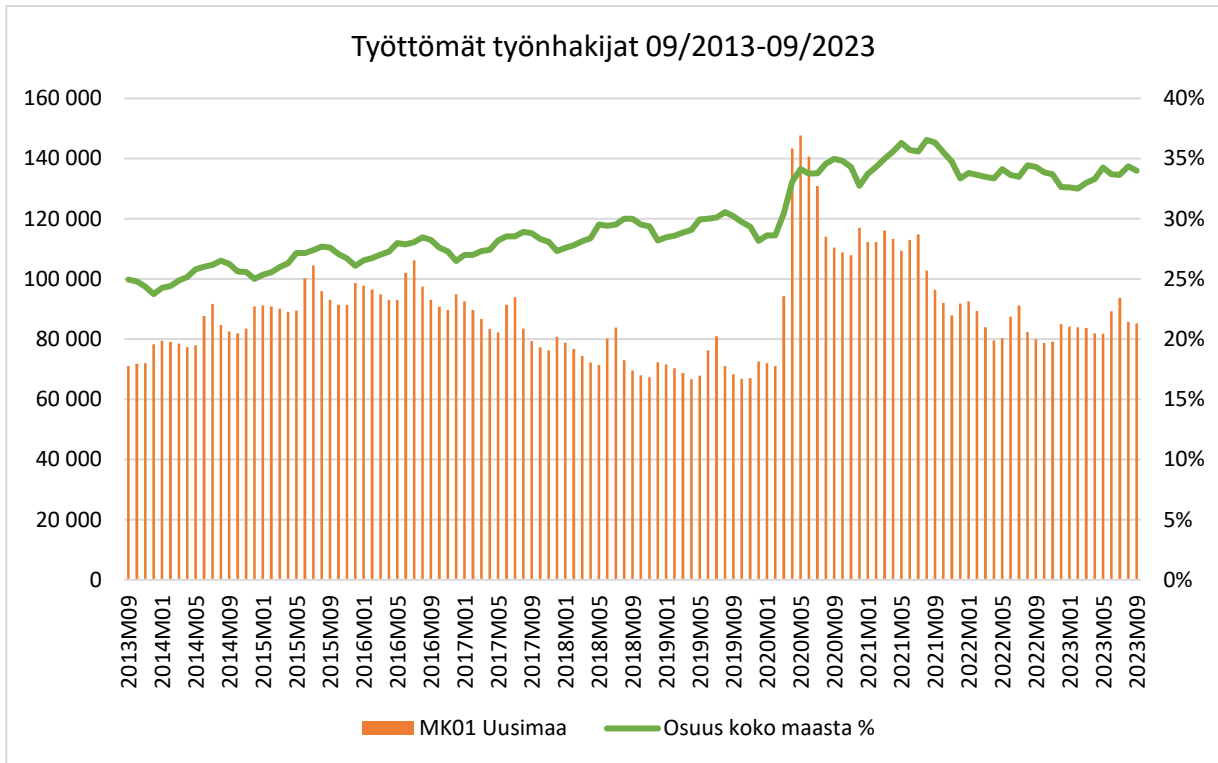

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Vuonna 2022 työttömyys laski Uudellamaalla nopeasti koronakriisin jäljiltä. Vuonna 2023 talouden heikko suhdannetilanne on näkynyt työttömyyden kääntymisenä jälleen kasvuun. Syyskuussa työttömiä oli Uudellamaalla 7 prosenttia enemmän kuin edellisessä vuonna samaan aikaan. Työttömien osuus työvoimasta oli 9,5 prosenttia ja koko maassa 9,4 prosenttia. Uudellamaalla työttömien määrä on myös jäänyt selvästi korkeammalle tasolle kuin ennen koronapandemiaa.

Suomessa työttömyys on keskittynyt yhä voimakkaammin Uudellemaalle. Kaikista maan työttömistä 34 prosenttia asuu maakunnassa. Vielä 2010-luvun alussa osuus oli kymmenen prosenttiyksikköä alhaisempi. Vaikea työmarkkinatilanne korostuu erityisesti ulkomaalaisten työttömien kohdalla. Suomen ulkomaalaisista työttömistä 54 prosenttia asuu Uudellamaalla ja kaikista maakunnan työttömistä heitä on 23 prosenttia.

Uudellamaalla myös työttömyyden rakenne on muuttunut hankalammaksi, sillä pitkään työttömänä olleilla on yhä vaikeampi löytää paikkaansa työmarkkinoilta. Kuluvan vuoden syyskuussa pitkäaikaistyöttömiä oli maakunnassa lähes 35 000. Pitkäaikaistyöttömien osuus alueen kaikista työttömistä oli 41 prosenttia. Kaikista Suomen pitkäaikaistyöttömistä 39 prosenttia asui puolestaan Uudellamaalla.

Lähde: TEM, työnvälitystilastot

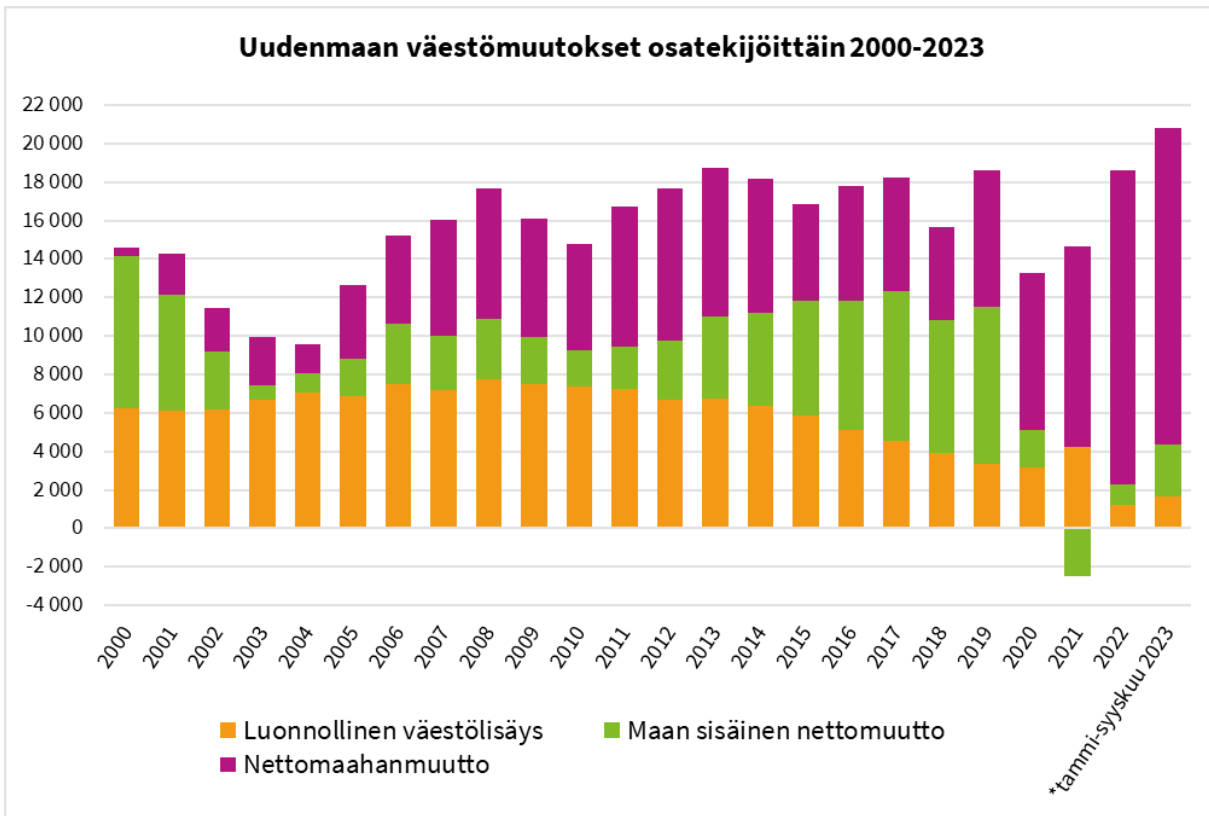
Väestönkasvu ennätysellisen nopeaa

Vuonna 2023 Uudenmaan väestönkasvu on ollut nopeampaa kuin koskaan aikaisemmin. Syyskuun loppuun mennessä maakunnan väestö oli kasvanut 20 795 henkilöllä. Jo tuossa vaiheessa edellinen vuoden 2019 kasvuennätys ylittyi yli 2 000 henkilöllä. Kaikkiaan maakunnassa asui syyskuun lopussa 1 753 828 henkilöä.

Uudellamaalla luonnollinen väestönlisäys on kääntynyt selvään laskuun viimeisen kymmenen vuoden aikana ja vuonna 2022 se oli historiallisen matalaa. Kuluvanakin vuonna väestö on kasvanut luonnollisen väestönlisäyksen myötä ainoastaan 1 682 henkilöllä.

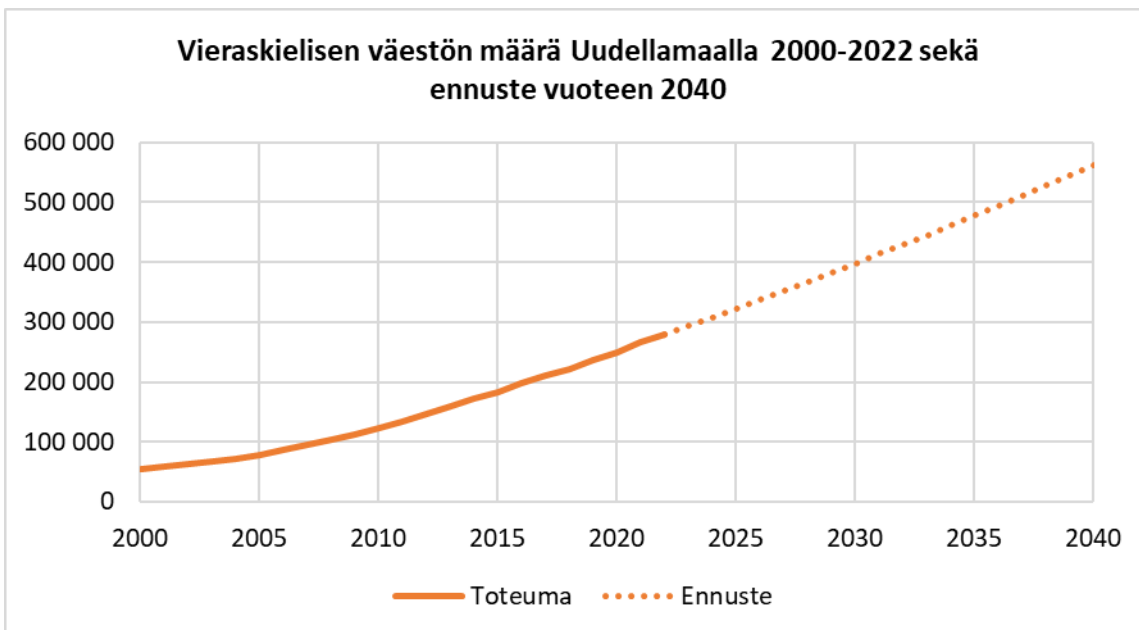
Korona aikana maan sisäinen muuttoliike Uudellemaalle vähentyi selvästi verrattuna aikaisempiin vuosiin ja oli jopa negatiivista vuonna 2021. Viime vuonna maakunta sai kuitenkin jälleen maan sisäistä muuttovoittoa ja vuoden 2023 ennakkotietojen perusteella maan sisäisen muuttoliikkeen trendi on hiljalleen palautumassa 2010-luvun keskimääräiselle kasvu-uralle.

Sen sijaan maahanmuuton merkitys näyttäisi edelleen kasvavan Uudenmaan väestödynamiikassa. Viime vuonna Uusimaa sai muuttovoittoa ulkomailta 16 632 henkilön verran, mikä oli enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Vuonna 2023 tuo ennätys todennäköisesti jälleen rikkoutuu, sillä syyskuun loppuun mennessä Uudellemaalle on muuttanut ulkomailta jo yli 16 000 henkilöä enemmän kuin täältä on muuttanut maan rajojen ulkopuolelle. Etenkin pääkaupunkiseutu on jo pitkään houkutelut muuttajia ulkomailta. Myös yhä useampi muualle Suomeen saapuva maahanmuuttaja päätyy myöhemmin asumaan pääkaupunkiseudulle. Uusimaa onkin Suomen ainoa maakunta, joka saa merkittävää maan sisäistä muuttovoittoa vieraskielisistä henkilöistä. Tällä hetkellä kaikista Suomen vieraskielisistä henkilöistä 58 prosenttia asuu Uudellamaalla.

Lähde: Tilastokeskus

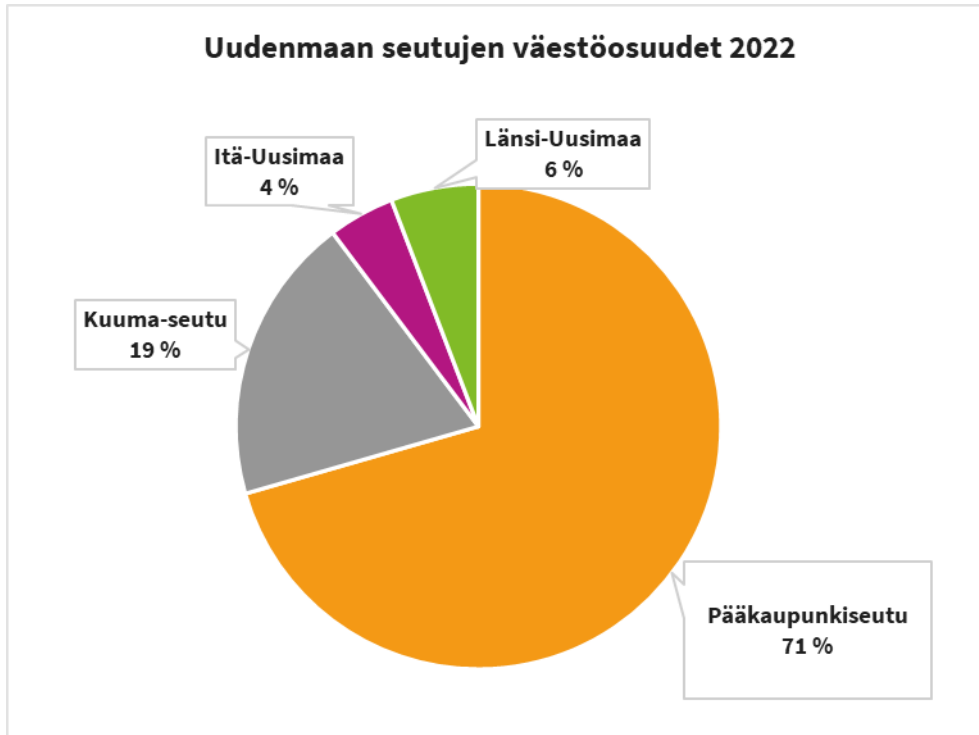
Vuonna 2022 vieraskielisten väestöosuus oli Uudellamaalla 17 prosenttia. Helsingissä osuus oli 18 prosenttia, Espoossa 22 prosenttia ja Vantaalla 25 prosenttia. Helsingin kaupunginkanslian ennusteen mukaan Uudellamaalla asuu vuonna 2040 yli 560 000 vieraskielistä, joka olisi lähes kaksi kertaa enemmän kuin vuoden 2022 lopussa. Samalla vieraskielisten väestöosuus kasvaisi lähes 30 prosenttiin.

Lähde: Helsingin kaupunkitietopalvelut

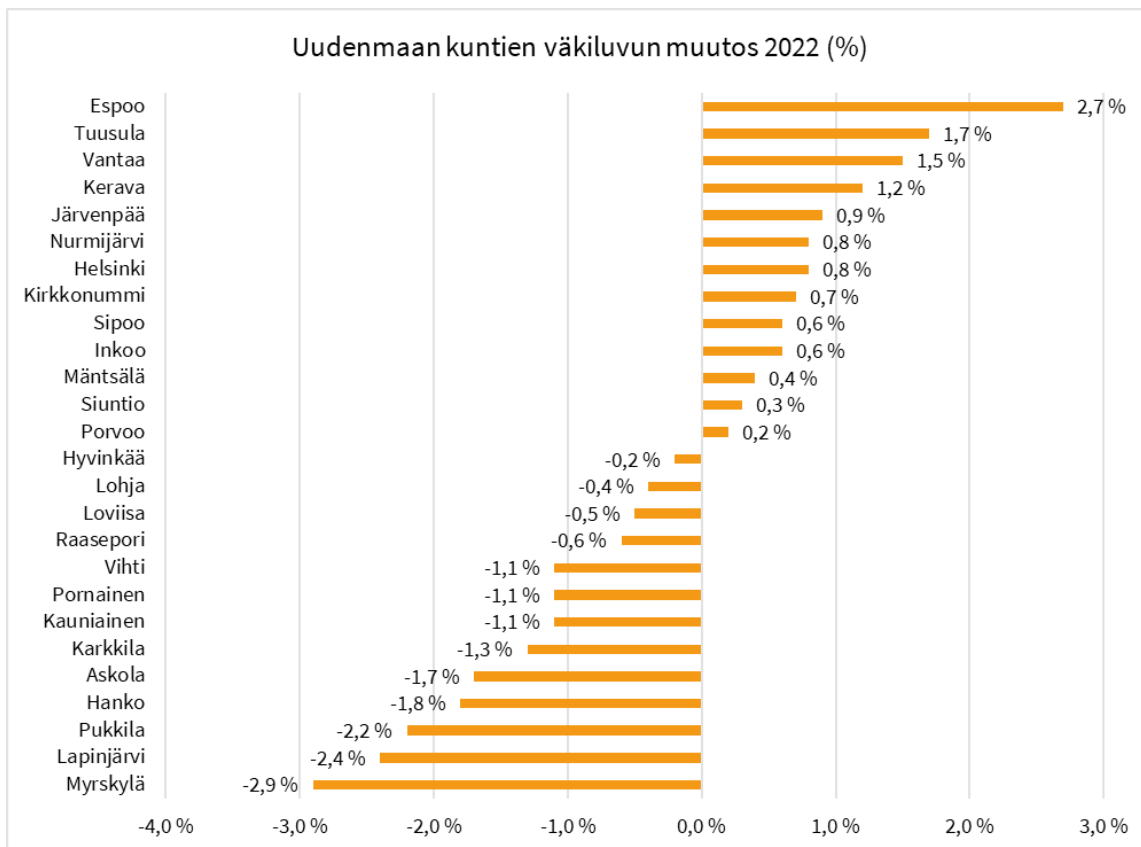
Väestö jatkaa kasvuaan ja keskittymistään Helsingin seudulle

Tuoreimpien väestöennusteiden (esim. MDI) mukaan Uudenmaan väkiluku ylittää 2 miljoonan asukkaan rajan seuraavan 20 vuoden aikana. Nettomaahanmuuton tason säilyessä nykyisellään, tuo raja ylittyy jo selvästi aikaisemmin. Myös tulevaisuudessa väestön ennustetaan jatkavan keskittymistään Helsingin seudun kuntiin. Tällä hetkellä seudulla asuu 90 prosenttia koko maakunnan väestöstä.

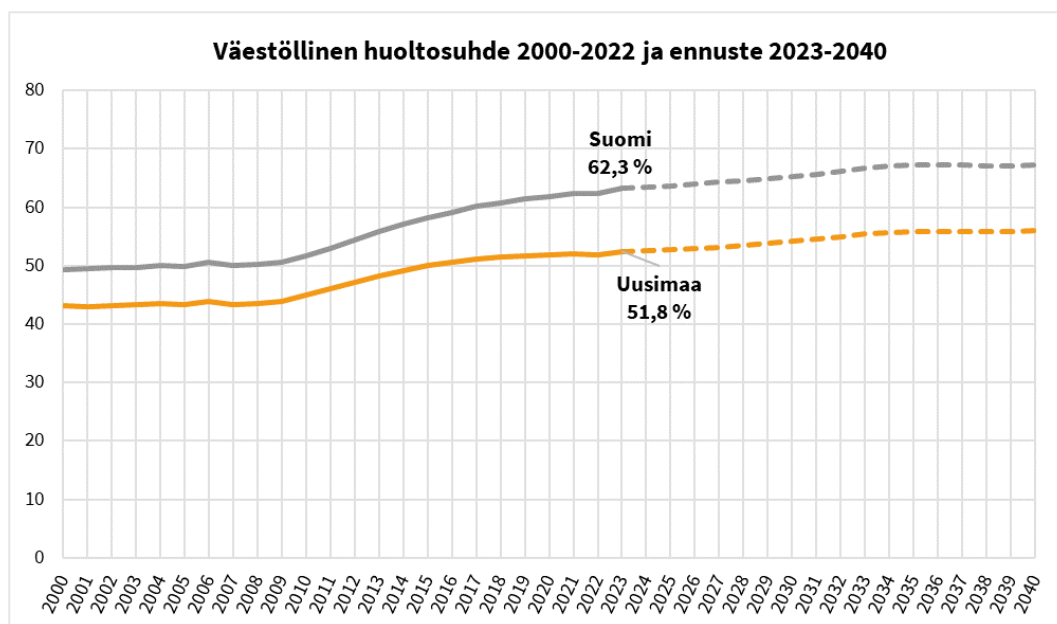
Lähde: Tilastokeskus

Vuonna 2022 Uudenmaan kunnista väkiluvun kasvu oli erityisen nopeaa Espoossa, jossa väkiluku kasvoi 8 142 henkilöllä. Kasvu oli sekä määrällisesti että suhteellisesti koko Suomen nopeinta ja suurinta Espoossa yli 70 vuoteen. Kaikkiaan väkiluku kasvoi viime vuonna 13 Uudenmaan kunnassa.

Lähde: Tilastokeskus

Viime vuosina Uudenmaan väestön ikärakenne on vanhentunut, vaikkakin selvästi muuta maata hitaammin. Tällä hetkellä maakunnan väestöllinen huoltosuhte on 52 prosenttia ja joka viides uusmaalainen on yli 65-vuotias. Huolestuttavin tilanne on Länsi- ja Itä-Uudellamaalla, joissa huoltosuhte on kohonnut selvästi koko maan keskiarvon yläpuolella. Selvästi paras tilanne on pääkaupunkiseudulla, jossa etenkin nuoriin aikuisiin painottuva muuttovoitto on hillinnyt huoltosuhteen nousua. Väestön voimakkaan vanhenemisen ja syntyvyyden alenemisen myötä Uudenmaan huoltosuhteen ennustetaan heikkenevän myös tulevina vuosina.

Lähde: Tilastokeskus

Suunnittelukauden uudistukset

Uuden hallitusohjelman lainsäädäntöhankkeista Uudenmaan liiton tehtävien kannalta oleellisimpia on alueidenkäyttölain uudistustyö. Rakennetun ympäristön tietojärjestelmää ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamista koskevat lait astuvat voimaan 1.1.2024 – siirtymäaikaa on vuoden 2028 loppuun. Uuden rakentamislain on tarkoitus astua voimaan 1.1.2025. Alueidenkäyttölain uudistuksessa ja rakentamislain toimeenpanossa oleellista on yhdessä kuntien kanssa vaikuttaa siihen, että suunnittelujärjestelmän uudistamisessa otetaan huomioon kuntien ja maakuntaliittojen näkökulmat, mm. maakuntakaavan rooli ja oikeusvaikutukset. Kansallista maankäytön muutosmaksun valmistelua seurataan ja sen sisältöön ja toimivuuteen pyritään tarvittaessa vaikuttamaan yhdessä kuntien kanssa.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskevassa laissa säädetään tiedoista, jotka kuntien ja maakuntien liittojen on jatkossa toimitettava uuteen valtakunnalliseen rakennetun ympäristön Ryhti-tietojärjestelmään. Uudenmaan liitto on vuosina 2023–2025 mukana kumppanitestausta- ja yhteiskehittämishankkeessa, jossa selvitetään digitaalisen maakuntakaava-aineiston siirtämistä Ryhti-tietojärjestelmään.

Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen mukaan kaavat laaditaan valtakunnallisesti yhteen toimivassa tietomallimuodossa. Tämä muuttaa maakuntakaavan sisältöä ja esitystavan määrittelyä siten, että jatkossa kaavakartta ja määräykset esitetään koneluettavina kaavakohteina ja -määräyksinä. Ympäristöministeriö on valmistellut tähän liittyen asetusluonnoksen (asetus yhteen toimivassa tietomallimuodossa laadittujen kaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta, ns. Katja-asetus), jonka sisältöön ja toimivuuteen Uudenmaan liitto pyrkii vielä vaikuttamaan.

EU-parlamenttivaalit järjestetään 9.6.2024. Liiton toimisto valmistelee EU-vaalivaikuttamiseen liittyviä kannanottoja loppuvuoden 2023 ja alkuvuoden 2024 aikana sekä käy myös vuoropuhelua muiden maakuntaliittojen kanssa yhteisistä EU-vaalitavoitteista. Tavoitteet tulevat koskemaan uutta EU-komissiota ja sen työohjelmia sekä seuraavaa rahoituskautta 2028–2034. Tarkoituksena on myös järjestää vaalipaneeli EU-parlamenttiehdokkaille Uudellemaalle tärkeiden tavoitteiden edistämiseksi.

EU-lainsäädännön osalta Uudenmaan liitto pyrkii yhdessä kuntien kanssa vaikuttamaan maaperädirektiivin sisältöön sekä ennallistamisasetuksen kansalliseen toimeenpanoon.

Kuntien sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät 2023 alusta uusille hyvinvointialueille (HVA), joita Uudellemaalle syntyi kaikkiaan viisi. Vastaavasti työllisyys- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuu siirtyi 2025 alusta TE-toimistoista kuntien muodostamille TE-alueille. Uudeltamaalta jätettiin määräaikaan 31.10.2023 mennessä hakemukset kaikkiaan yhdeksän TE-alueen perustamisesta. Uusimaa on ylivoimaisesti Suomen suurin yhtenäinen työssäkäyntialue, ja TE-uudistuksen toimeenpanossa ja onnistumisessa Uusimaa on sekä sijainniltaan että volyymiltaan avainasemassa. Kolmannes Suomen työvoimasta ja työikäisistä asuu Uudellamaalla ja työikäisten määrä kasvaa joka vuosi sekä Suomen sisäisen, että kansainvälisen muuttoliikkeen ansiosta. Uudellamaalla toimii yli 100.000 yritystä, mikä on yli kolmannes kaikista Suomen yrityksistä ja yksityisen sektorin työpaikoista. Maakunta on Suomen kasvun ja kansainvälistymisen elinkeinopoliittinen veturi, jonka menestys heijastuu kasvun edellytyksinä ja hyvinvointina koko Suomeen. Uudenmaan liitto haluaa suunnittelukaudella olla mukana tukemassa kuntia tehtäviensä, palveluidensa ja toimintamalliensa uudelleenmäärittelytyössä.

Aluehallinnon uudistuksessa tavoitteena on koota valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä uuteen valtakunnalliseen virastoon. Samalla muodostetaan uudet alueelliset elinvoimakeskukset nykyisten täyden palvelun ELY:jen pohjalta, mahdollistaen tarvittaessa korkeamman toimipistemäärän. Edelleen mahdollistetaan elinvoimakeskusten erikoistuminen ja keskinäinen työnjako. Uuden mallin mukaan järjestetty valtion aluehallinto käynnistää toimintansa lähtökohtaisesti vuoden 2025, mutta viimeistään vuoden 2026 alusta.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma Liikenne 12 päivitetään vuoden 2024 aikana. Päivityksessä otetaan huomioon liikennejärjestelmän muutostarpeet. Oikea-aikaista vuorovaikutusta tullaan kohdistamaan tarkemmin. Suunnitelman toimenpideohjelma valmistellaan vaikutuslähtöisesti toimenpiteiden pohjalta. Työtä tukee parlamentaarinen työryhmä.

Uudenmaan liiton oma, vuonna 2019 hyväksytty strategia on työkalu toimintaympäristön muutoksiin vastaamiseksi. Strategian ydinajatuksena on saada alueen keskeisimmät toimijat tehokkaampaan ja vaikuttavampaan yhteistyöhön Uudenmaan kehittämiseksi.

Uudenmaan liiton visio, missio ja strategiset tavoitteet

Maakuntavaltuuston joulukuussa 2019 hyväksymä strategia määrittelee Uudenmaan liiton johtamisen ja toiminnan kehittämisen suunnan strategiakaudella, joka on kymmenen vuotta vuoteen 2029.

Visio 2029

Kaavoihin kangistumaton maailmanluokan alueen kehittäjä

Missio

Vaikutamme maakunnan menestykseen tekemällä asiantuntevia ratkaisuehdotuksia ja päätöksiä.

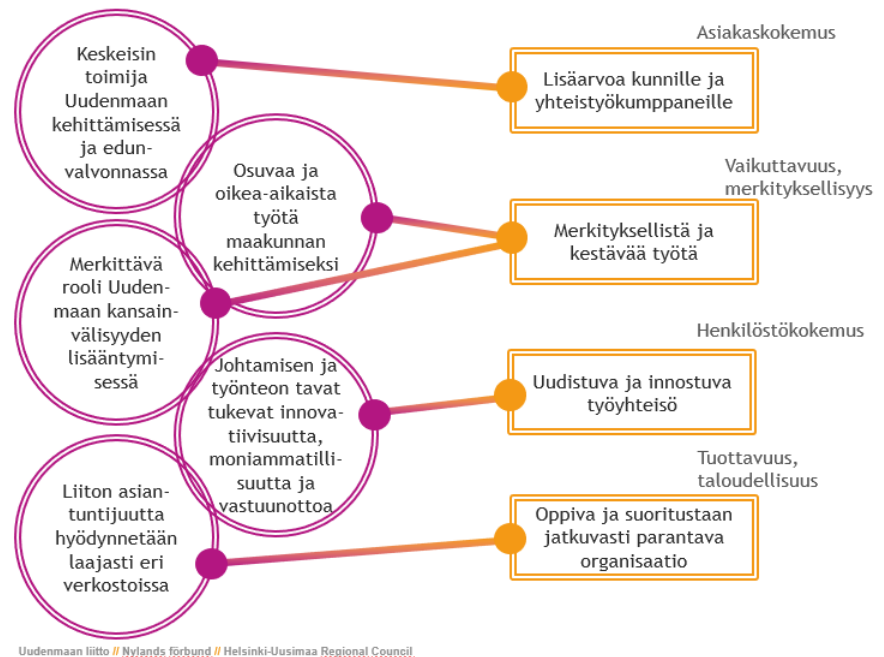
Suunnitellamme aluerakennetta, jossa rakennettu ja rakentamaton ympäristö ovat sopusoinnussa.

Parannamme elinkeinon toimintaedellytyksiä kestäväällä tavalla.

Arvot

Tavoitteellisuus
Uudistuvuus
Osallistavuus
Resurssiviisaus
Ennakoivuus

Strategiset tavoitteet 2029

Strategisten tavoitteiden mittarit ja tavoitetasot

Strategian toteutumista mitataan kyselytutkimuksilla. Tutkimukset toteutetaan vuosina 2024, 2027 sekä 2029. Strategian päivitystarpeita tarkastellaan valtuustokausittain arviointitulosten käsittelyn yhteydessä.

Strateginen tavoite 2029	Mittari ja tavoitetaso
Keskeisin toimija Uudenmaan kehittämisessä ja edunvalvonnassa	Sidosryhmäyhteistyön toimivuuden, luottamuksen ja tuloksellisuuden arviointitutkimus: Tulokset paranevat
Osuvaa ja oikea-aikaista työtä maakunnan kehittämiseksi	Työn vaikuttavuuden arviointitutkimus: Tulokset paranevat

Merkittävä rooli Uudenmaan kansainvälisyyden lisääntymisessä	Brändin ja maineen arviointitutkimus: Tulokset paranevat
Johtamisen ja työnteon tavat tukevat innovatiivisuutta, moniammatillisuutta ja vastuunottoa	Työilmapiiribarometrin tulos: Paranee
Liiton asiantuntijuutta hyödynnetään laajasti eri verkostoissa	Työn kohdentumisen ja yhteistyömallien arviointitutkimus: Tulokset paranevat

Toiminnalliset vuositavoitteet ja niiden seuranta 2024

Vastuuhenkilö: Maakuntajohtaja

Toiminnalliset vuositavoitteet muodostetaan poikkihallinnollisesti Uudenmaan liiton strategian neljälle painopisteelle. Asetettavat tavoitteet kohdistetaan Uudenmaan liiton olennaisiin toimintoihin siten, että ne ohjaavat kehittämään toimintatapoja ja sen kautta toiminnan tuloksellisuutta. Vuositavoitteiden pohjalta tunnistetaan konkreettiset tehtävät ja toimenpiteet, jotka vaikuttavat tavoitteiden saavuttamiseen.

Uudenmaan liiton strategian toimeenpano

Johtoryhmä tekee vuosittain strategiset valinnat, joiden pohjalta toiminnalliset vuositavoitteet muodostetaan. Vuositavoitteet ovat Uudenmaan liiton toimistolle yhteisiä. Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan puolivuositain, vuoden toisen osavuositarkastuksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Asiakaskokemus: Lisäarvoa kunnille ja yhteistyökumppaneille

Tapamme toimia:

Teemme työtä moniammatillisesti kuntien ja alueen toimijoiden etuja valvoen ja kehittämistarpeisiin vastaten. Edistämme vuorovaikutusta, osallisuutta ja sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin.

Strategiset valinnat, vuositavoitteet ja mittarit 2024

Strateginen valinta	Vuositavoite	Mittari
Ajamme koko Uudenmaan etua	Uudistetaan edunvalvonnan rakenteita tukemaan asioiden ennakoivaa käsittelyä, vaikuttamista ja viestintää yhdessä kuntien ja sidosryhmien kanssa	Edistymän tilanne

Vaikuttavuus, merkityksellisyys: Merkityksellistä ja kestävä työtä

Tapamme toimia:

Keskitymme työssämme merkittäviin yhteiskunnallisiin ilmiöihin ja haasteisiin ratkaistaksemme niitä

yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa. Valitsemme kansalliset ja kansainväliset verkostot Uudenmaan kehittymisen näkökulmasta oikein.

Strategiset valinnat, vuositavoitteet ja mittarit 2024

Strateginen valinta	Vuositavoite	Mittari
Vahvistamme työskentelyn ilmiölähtöisyyttä ja kokonaisvaltaisuutta	Luodaan kuntien ja muiden kumppaneiden tarpeisiin pohjautuva kokonaiskuva Uudenmaan kehittymisen haasteista ja ratkaisuista niihin	Edistymän tilanne

Henkilöstökokemus: Uudistuva ja innostuva työyhteisö

Tapamme toimia:

Olemme toimintatavoiltamme jatkuvasti kehittyvä asiantuntijaorganisaatio. Johtamisemme ja työskentelymme on edistyksellistä.

Strategiset valinnat, vuositavoitteet ja mittarit 2024

Strateginen valinta	Vuositavoite	Mittari
Kehitämme johtamista ja työtapoja	Vahvistetaan valmentavaa johtamista ja työyhteisötaitoja	Vuoden aikana käytössä olleet toimintamallit, välineet ja ratkaisut

Taloudellisuus, tuottavuus: Oppiva ja suoritustaan jatkuvasti parantava organisaatio

Tapamme toimia:

Nostamme omaa kyvykkyyttämme jatkuvasti. Kohdennamme käytössä olevat voimavarat oikein ja poistamme hukkan.

Strategiset valinnat, vuositavoitteet ja mittarit 2024

Strateginen valinta	Vuositavoite	Mittari
Luodaan rakenne, jossa ihmiset toimivat tehokkaasti yli yksikkörajojen	Pilotoidaan Priorisoinnin paikat – toimintamallia ja siihen sisältyviä yhteistyöfoorumeita	Edistymän tilanne

Tehtävät ja toiminnan painopisteet 2024

Aluekehityksen suunnittelu ja ohjaus

	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot	2 259 000€	2 050 000€	2 100 000€
Toimintamenot	-2 259 000€	-2 050 000€	-2 100 000€

Vastuuhenkilö: Aluekehittämisen vastuualueen johtaja

Tehtäväalueen määrärahat ja toiminta vuonna 2024

Tehtäväalueelle on jaettu aluekehittämisen vastuualueen toiminnan ja liiton edunvalvonnan edellyttämät määrärahat.

Aluekehitystyö

Uudenmaan liitto vastaa Uudenmaan yleisestä kehittämisestä sekä edunvalvonnasta yhteistyössä valtion viranomaisten, alueen keskuskaupunkien ja muiden kuntien, yliopistojen ja korkeakoulujen sekä muiden alueiden kehittämiseen osallistuvien tahojen kanssa. Uudenmaan liitto myös kehittää alueensa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ottaen huomioon Uudenmaan kuntien varsin erilaisista lähtökohdista johtuvat tarpeet ja vahvuudet, sekä Uudenmaan muista maakunnista poikkeavat erityispiirteet.

Maakuntaohjelma on keskeisin aluekehittämistyötä ohjaava asiakirja. Vuosi 2024 on Uudenmaan maakuntaohjelman "Reilusti edellä" kolmas ja toiseksi viimeinen toteutusvuosi, ja ohjelman strategiset kärjet ohjaavat myös tulevana vuonna liiton aluekehittämistyötä. Maakuntaohjelman toimeenpanolla on merkittävä rooli siinä, että Uusimaa onnistuu vuoteen 2030 mennessä saavuttamaan hiilineutraaliuden, nostamaan tutkimus- ja kehittämispanostuksia viiteen prosenttiin bruttokansantuotteesta sekä kasvattamaan maakunnan työllisyysastetta 80 prosenttiin. Sen ohella muita Uudenmaan liiton aluekehittämisen ydintuotteita ovat ilmastotiekartta ja älykkään erikoistumisen strategia.

Hiilineutraali Uusimaa –ilmastotiekartta ohjaa maakunnan ilmastotyötä. Sen kiristetty tavoitevuosi 2030 edellyttää nopeita ja vaikuttavia ilmastotoimia. Niitä kartoitetaan kevään 2024 aikana tiekartan painopisteistä laaditun tilannekuvan pohjalta yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Lisäksi ilmastotyön hyvien käytäntöjen jakamista ja kuntien ilmastotyön tukemista jatketaan Canemure-hankkeessa. Vuoden 2023 alussa käynnistetty Uudenmaan kiertotalouslaakso –avaus tukee edelleen kiertotaloussiirtymää maakunnassa ja edistää kiertotalouden green deal -sitoumusta. Luovien alojen kestävyysmurrosta edistetään LuoTo-jatkohankkeen turvin. Sopeutuminen nousee ilmastotyössä vuoden 2024 aikana vahvemmin hillinnän rinnalle ja maakunnallisen sopeutumissuunnitelman laadinta on käynnistynyt syksyllä 2023 vaikutus- ja riskitarkasteluilla (VILKKU-hanke ja Regions4Climate-hanke).

Uudenmaan liitto on jo aiemmin tehnyt tiivistä yhteistyötä maakunnan TKI-toimijoiden kanssa. Nyt strategista tilannekuvaa ja yhteistyötoimenpiteitä erityisesti EU:sta saatavan rahoituksen lisäämiseksi tehostetaan. Vuoden 2024 alkupuolella julkistetaan konsulttityönä tehty Uudenmaan TKI-toiminnan tilannekuva ja TKI-rahoituksen lisäämisen tiekartta. Sen pohjalta käynnistetään ehdotetut toimenpiteet, jotka tulevat sisältämään mm. erilaisia yhteisiä tapaamisia ja tehokkaampaa tiedotusta. Kansallisessa TKI-kentässä vuonna 2024 vaikutetaan tulevaan kahdeksanvuotiseen suunnitelmaan T-&K-

rahoituksesta ja muihin TKI-politiikkaan liittyvistä näkökulmista. EU-tason TKI-politiikkaa seurataan ja siitä tiedotetaan.

Vuotta 2024 leimaa Uudellemaalle syntyvien TE-alueiden tukeminen ja siihen liittyvä edunvalvonta, sekä strategisen yhteistyön vahvistaminen kuntien, oppilaitosten, elinkeinoelämän, ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Tämän rinnalla käynnistetään jo tulevaa Uusimaa –ohjelman ohjelmatyötä vuosille 2026–29.

Toiminnan painopisteet 2024

- Uudenmaan TKI-toiminnan vahvistaminen kansallisessa sekä eurooppalaisessa toimijakentässä
- Uudenmaan TE-palveluiden yhteisen tekemisen ja tahtotilan vahvistaminen
- Hiilineutraali Uusimaa 2030 – tiekartan toimenpideohjelman päivittäminen ja lisätoimien kartoitus
- Uusimaa –ohjelman 2026–29 ohjelmatyön toimintaympäristöanalyysien teko, sidosryhmien osallistaminen ja keskeisten muutossuuntien kartoittaminen

EU:n alue- ja rakennepolitiikka

Uudenmaan liitto on Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) rahoitusta välittävä toimielin Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmassa. Uudenmaan liitto on ns. koordinoiva maakunnan liitto, johon on koottu myös Hämeen, Kymenlaakson, Päijät-Hämeen ja Varsinais-Suomen maakuntien liittojen välittävän toimielimen tehtävät. Tehtäviin kuuluu muun muassa tuen myöntämistä ja maksamista koskeva päätöksenteko, takaisinperintäpäätökset ja muut korjaavat toimenpiteet, hankkeiden seuranta sekä tiedotus ja viestintä. Lisäksi Uudenmaan liitto toimii eräiden Interreg-ohjelmien valvojana Suomessa sekä hoitaa Interreg-ohjelmien kansallisen vastinrahoituksen hallinnointiin, myöntämiseen, maksamiseen, seurantaan, valvontaan ja jatkotoimenpiteisiin liittyviä tehtäviä.

Vuonna 2024 em. lakisääteisiä tehtäviä hoidetaan täysimääräisesti ohjelmien ja tukea saavien hankkeiden etenemisen mukaisesti.

Alueiden käytön suunnittelu

	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot	1 911 500 €	1 950 000 €	2 000 000 €
Toimintamenot	-1 911 500 €	-1 950 000 €	-2 000 000 €

Vastuuhenkilö: Aluesuunnittelun vastuualueen johtaja

Tehtäväalueen määrärahat ja toiminta vuonna 2024

Tehtäväalueelle on jaettu aluesuunnittelun vastuualueen toiminnan edellyttämät määrärahat.

Aluesuunnittelu

Aluesuunnitteluun kuuluu alueiden käytön suunnittelun osalta maankäytön, elinkeinojen fyysisen toimintaympäristön, ympäristön, ekologisen kestävyuden ja liikenteen suunnittelun kokonaisuudet maakunnan tasolla. Aluesuunnittelun käytännön suunnittelutyö muodostuu maakuntakaavoituksesta, itäisen ja läntisen Uudenmaan liikennejärjestelmätyöstä, merialuesuunnittelusta sekä Helsingin seudun MAL-yhteistyöstä, joita tukevat liiton paikkatietopalvelut, vaikutusten arviointi sekä asiantuntijuus mm. ympäristö- ja energia-asioissa.

Aluesuunnittelu tarjoaa keinoja vastata aikamme suuriin haasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen, hiilineutraaliuden tavoitteisiin ja biodiversiteetin turvaamiseen sekä sosiaalisen kestävyuden ja taloudellisen elinvoiman kysymyksiin. Aluesuunnittelutyön ytimessä on myös tietoon pohjautuva edunvalvonta ja vaikuttava sidosryhmäyhteistyö sekä maakunnan tasolla, kansallisesti että kansainvälisesti.

Aluesuunnittelun toimintaa priorisoidaan ja kohdennetaan jatkamalla ja kehittämällä vuoropuhelua kuntien ja sidosryhmien kanssa. Kaiken toiminnan perustana on asiantuntijuuden ylläpito ja kehittäminen alati muuttuvassa toimintaympäristössä.

Toiminnan painopisteet 2024

- Vihreän siirtymän maakuntakaavan käynnistäminen
- Merialuesuunnitelman ja liikennejärjestelmäsuunnitelmien ajantasaistaminen
- Ilmastotiekarttaa ja maakuntakaavaa toteuttavat toimet

Edunvalvonta

	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot	439 000 €	450 000 €	470 000 €
Toimintamenot	-439 000 €	-450 000 €	-470 000 €

Tehtäväalueen määrärahat ja toiminta vuonna 2024

Vastuuhenkilö: Maakuntajohtaja

Aluekehittämislain mukaisesti Uudenmaan liiton tehtävänä on valvoa alueensa etua. Uudenmaan edunvalvonnan lähtökohtana Uusimaa-ohjelman strategisten kärkein toteuttaminen.

Edunvalvontatyömme tavoitteena on, että Uudellamaalla on hyvä elää, yrittää ja työskennellä nyt ja tulevaisuudessa. Pyrimme vaikuttamaan kansalliseen ja EU-päätöksentekoon niin, että eri päätökset ovat Uudenmaan kannalta myönteisiä. Liitto laatii vuodelle 2024 sekä kansallista että kansainvälistä edunvalvontaa koskevan edunvalvontasuunnitelman. Oikea-aikainen ja avoin viestintä vahvistaa edunvalvontasuunnitelman toteutusta.

Kansallisella tasolla edunvalvonnan kohderyhmiä ovat eduskunta, toimivaltaiset ministeriöt - poliittinen johto, virkajohto, valmistelevat virkamiehet. Keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat kuntajohtajat. Kansallinen edunvalvonta tapahtuu verkostoissa ja keskeisiä sidosryhmiä ovat elinkeinoelämän ja kolmannen sektorin järjestöt, korkeakoulut ja muut oppilaitokset sekä muut maakuntien liitot.

EU-edunvalvonnan kohderyhmiä ovat europarlamentaarikot ja komissaarit sekä heidän kabinettinsa jäsenet, toimivaltaiset komission pääosastot (DG:t) sekä Suomen pysyvä edustusto Brysselissä. Suomessa EU-asioiden yhteensovittamisesta sekä yhteensovittamisjärjestelmästä vastaa valtioneuvoston kanslian EU-asioiden osasto. Yhteensovittamisjärjestelmään kuuluvat toimivaltaiset ministeriöt, EU-valmistelujaostot, EU-asioiden komitea ja EU-ministerivaliokunta. Seuraamme EU-sääntelyn etenemistä sen eri vaiheessa, ja pyrimme vaikuttamaan siihen ajoissa.

Kansainvälisessä yhteistyössä toiminta on painottunut Itämeren ympäristöön sekä Euroopan metropolialueisiin. Helsinki EU Office toimii Brysselissä myös Uudenmaan liiton aluetoimistona, ja yhteistyötä syvennetään edelleen.

Toiminnan painopisteet 2024

- Kansalliseen lainsäädäntöön vaikuttaminen ja seuranta (erityisesti alueidenkäyttölain uudistus, aluehallinnon uudistaminen, TKI-rahoitus, maahanmuutto ja vieraskieliset, VOS-uudistus, TE-uudistuksen eteneminen)
- Liikenteen edunvalvonta kansallisesti (valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma) ja kansainvälisesti (TEN-T-asetus)
- EU-edunvalvonnan vahvistaminen (EU-parlamenttivaalit, koheesiopolitiikka 2027+, EU-sääntely).

Hallinto- ja viestintäpalvelut

	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot	2 825 500 €	3 200 000 €	3 275 000 €
Hallintopalveluiden toimintamenot	-1 385 000 €	-1 395 000 €	-1 425 000 €
Toimiston yleiskulujen osuus	-1 915 500 €	-1 850 000 €	-1 850 000 €
Toimintakate	-475 000 €	-45 000 €	0 €

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtäväalueen määrärahat ja toiminta vuonna 2024

Taloussuunnitelmassa muiden tehtäväalueiden tulot ja menot ilmoitetaan tasapainoisena. Alijäämäinen taloussuunnittelu esitetään laskennallisesti hallinto- ja viestintäpalveluiden tehtäväalueen toimintatulojen ja toimintamenojen kohdalla

Tehtäväalueen toimintamenoihin sisältyy hallinnon ja viestinnän lisäksi liiton yleiskuluja, kuten liiton luottamushenkilöhallinto, joka kuuluu hallintoyksikön ydintoimintoihin, toimiston vuokrat ja muut kiinteistökulut, tieto- ja viestintätekniset laitteet ja - palvelut, työterveyshuollon ja muun henkilöstöhallinnon yleiskulut. Yleiskulujen osuus on noin 58 % tehtäväalueen kokonaismenoista.

Toimintakate ilmoittaa tulojen ja menojen erotuksen.

Luottamushenkilöhallinto

Luottamuselimet, niiden kokoonpanot ja toimikaudet perustuvat lainsäädäntöön, Uudenmaan liiton perussopimukseen ja hallintosääntöön. Maakuntavaltuusto koostuu jäsenkuntien valtuutetuista ja käyttää kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa. Muita toimielimiä ovat maakuntahallitus, maakunnan yhteistyöryhmä ja sen sihteeristö sekä tarkastuslautakunta. Hallintoyksikkö vastaa toimielinten kokousprosesseista sekä päätösten täytäntöönpanosta. Luottamushenkilöpalvelut halutaan tarjota käyttäjäystävällisinä ja sujuvina.

Toiminnan painopisteet 2024

- Strategian toteutumiseen liittyvien kyselytutkimusten toteuttaminen ja strategian päivitystarpeiden tarkastelu

Hallintoyksikkö

Hallintoyksikön tehtävänä on toimia johtamisen, päätöksenteon ja ydintoimintojen tukiyksikkönä sekä osallistua asiantuntemuksellaan liiton ydintoimintaan. Hallintoyksikkö vastaa lisäksi käänös-, toimitila-, assistentti- ja kokouspalveluista.

Hallintoyksikön toiminta on jaoteltu palvelukokonaisuuksiin. Henkilöstöpalvelut pitävät sisällään mm. työsuhteen elinkaaren hallinnan, työkyvyn edistämisen, osaamisen kehittämisen ja palkitsemisen. Tiedonhallinnan palvelut pitävät sisällään tietohallinto- ja asianhallintatehtävät. Palvelukokonaisuus vastaa organisaation tietojärjestelmistä, tietoturvasta, tietosuojasta, asiakirjahallinnosta, kirjaamotoiminnasta sekä arkistotoimesta. Talous- ja projektipalvelukokonaisuus vastaa taloushallinnosta, talouden ja toiminnan suunnittelusta ja

seurannasta, projektisalkun hallinnoinnista sekä alue- ja rakennerahastolakien mukaisesta kansallisen rahan maksatusvalvonnasta. Lakipalvelukokonaisuus vastaa lakiasiaainpalveluista, sopimusten hallinnasta ja liiton hankintatoimesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Hallintoyksikkö toimii hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Tavoitteena on tuottaa asiantuntija- ja tukipalvelut laadukkaasti ja asiakaslähtöisesti sekä arvioida ja kehittää toimintaa jatkuvasti.

Toiminnan painopisteet 2024

- Varmistetaan, että työympäristö tukee tuloksellista yhteistyötä
- Kuvataan Uudenmaan liiton johtamisjärjestelmä
- Kehitetään riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan täytäntöönpanoprosessia

Viestintäyksikkö

Viestintä on johtamisen sekä strategia- ja asiantuntijatyön näkyväksi tekemistä. Viestintäyksikkö sanoittaa liiton ydintoiminnot, päätökset ja asiantuntijuuden, ja huoltaa samalla organisaation mainetta ja sidosryhmäsuhteita. Se luo organisaation oman äänen sekä visuaalisen ilmeen. Viestinnän työ vaatii valmiuksia toimia nopeasti ja joustavasti eri viestintäkanavissa, taitoa muotoilla viestit ymmärrettävästi, oleellisen erottamista epäoleellisesta ja tiedon oikeellisuuden varmistamista. Viestintä myös sparraa organisaation muita asiantuntijoita viestimään omasta erityisalastaan. Julkishallintoon kuuluu keskeisenä avoin ja vuorovaikutteinen viestintä.

Toiminnan painopisteet 2024

- Kytetään viestintä tiiviiksi osaksi ensimmäistä kertaa laadittavan edunvalvontasuunnitelman toteutusta
- Painotetaan aiempaa vahvemmin tuloksia ja onnistumisia liiton ydintuotteiden viestinnässä

Helsinki EU Office

	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot	930 000 €	930 000 €	930 000 €
Toimintamenot	- 930 000 €	-930 000 €	-930 000 €

Vastuuhenkilö: Helsinki EU Officen johtaja (uusi johtaja aloittanut 1.9.2023)

Tehtäväalueen määrärahat ja toiminta vuonna 2024

Tehtäväalueelle on jaettu Helsinki EU Officen edellyttämät määrärahat.

Toimintakate ilmoittaa tulojen ja menojen erotuksen.

Helsinki EU Officen tehtävänä on toimia 16:sta sopimuskumppaninsa neuvonantajana ja asiantuntijana EU-asioissa Brysselissä sekä tukea näiden kansainvälistymistä, strategista vaikuttamista ja EU-edunvalvontaa. Toimisto tiedottaa ja raportoi ennakoivasti ja painopisteiden mukaisesti EU-politiikkaan, -lainsäädäntöön ja -rahoitukseen liittyvistä asioista. Vuonna 2024 toimisto ajaa aktiivisesti sopimuskumppaniensa intressejä eurovaaleja edeltävissä keskusteluissa. Tämän lisäksi toimisto pyrkii vaikuttamaan uuden komission työohjelman muodostamiseen.

Vuoden 2024 seurattaviksi politiikkasektoreiksi ja temaattisiksi painopisteiksi on valittu:

- Tutkimus- ja innovaatiopolitiikka
- Kestävät, elinvoimaset ja älykkäät kaupungit ja alueet
- Euroopan vihreä kehitys
- Euroopan digitaalinen vuosikymmen
- Eurooppalaiset liikenneverkot ja logistiikka
- Terveyttä ja hyvinvointia edistävä Euroopan unioni
- Kulttuuri ja luovat alat
- Korkeakoulutus ja osaaminen.

Vuonna 2024 toimintamenoissa otetaan huomioon kohonnut hintataso, toimiston vuokrasopimuksen mukaiset korotukset ja kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen alaiset yleiskorotukset. Lisäksi kustannuksiin vaikuttaa uuden johtajan työpaikan 100 % sijoittuminen Helsinki EU Officen alaisuuteen (elokuuhun 2023 saakka johtajan tehtävää on hoidettu 50 % työajalla).

Vuonna 2024 on tarkoitus neuvotella toimiston sopimuskumppaneiden kanssa kustannusten jaosta.

Talousarvio vuodelle 2024

Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta

Talousarvion laadinnan yleiset periaatteet

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Kuntalain 110 §:ää sovelletaan myös kuntayhtymiin.

Talousarvion rakenne

Liiton talousarvio 2024 jakaantuu kahteen tulosryhmään:

Varsinainen toiminta, joka sisältää seuraavat tehtävät:

- Aluekehityksen suunnittelu ja ohjaus
- Alueiden käytön suunnittelu
- Edunvalvonta
- Hallinto- ja viestintäpalvelut
- Helsinki EU Office

Projektit, joka on laadintahetkellä oleva arvio liitossa hallinnoitavista projekteista.

Käyttötalousosa

Varsinaista toimintaa ohjataan käyttötalousosalla, jossa maakuntavaltuusto asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Liiton varsinainen toiminta on jaettu toiminnallisten kokonaisuuksien pohjalta tehtäviksi. Jäsenkuntien maksuosuuksina saadut toimintatulot on pyritty kohdentamaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti tehtäville.

Uudenmaan liiton pitkän aikavälin strategisista tavoitteista johdetut toiminnalliset vuositavoitteet on muodostettu poikkihallinnollisesti. Ne on asetettu strategian mukaisille painopisteille valtuustoon nähden sitoviksi tavoitteiksi. Tavoitteet on pyritty asettamaan siten, että ne kohdistuvat olennaisiin toimintoihin ja ohjaavat kehittämään toimintatapoja ja siten toiminnan tuloksellisuutta.

Talousarviossa osoitetaan Uudenmaan liiton perussopimuksen mukaisten tehtävien hoidon ja toiminnallisten vuositavoitteiden edellyttämät määrärahat.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma on kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Investointiosa

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

Jäsenkuntien maksuosuudet

Toiminta rahoitetaan pääosin jäsenkuntien maksuosuuksilla perussopimuksen mukaisten tehtävien suorittamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin. Maksuosuustaulukko esitetään sivulla 31.

Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet.

Strategiasta johdetut, poikkihallinnolliset toiminnalliset vuositavoitteet ovat maakuntavaltuustoon nähden sitovia.

Maakuntavaltuustoon nähden sitovana talouden tavoitteena on, että

- tulosryhmässä **Varsinainen toiminta** tilikauden alijäämä on enintään talousarviossa esitetyn (287 000 euroa) mukainen.
- tulosryhmä **Projektit** jaksotetaan tilikauden lopussa siten että tulosryhmän toteuma on tasapainoinen.

Talousarvion seuranta

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan osavuosikatsauksissa, johtoryhmän kokouksissa ja tavoite- ja tuloskeskusteluissa.

Tilivelvolliset

Tehtäväalueiden tilivelvolliset määrätään vuosittain sisäisen valvonnan ja talouden hoidon ohjeistuksen mukaisesti talousarviossa sekä maakuntahallituksen tekemissä hankkeiden käynnistämispäätöksissä. Tilivelvolliset vastaavat toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta, tuloksen seurannasta ja sen raportoinnista.

Taloudelliset lähtökohdat

Taloussuunnittelun laadinnan lähtökohtana on ollut, että kuntien vuoden 2024 maksusuudet pysyvät samalla tasolla kuin edellisenä vuonna.

Kuntien maksusuudet ovat yhteensä **7 666 405** euroa. Maksusuudet määräytyvät kuntien väkiluvun perusteella.

Talousarvion toimintatulot varsinaisessa toiminnassa ovat yhteensä **8 365 000** euroa, mikä on 172 000 euroa enemmän kuin vuonna 2023. Toimintamenot ovat **8 840 000** euroa (v. 2023, 8 695 000 euroa), joten lisäystä edellisvuoteen on 145 000 euroa. Jäsenkuntien maksuosuuksilla katetaan 86,7 % liiton varsinaisen toiminnan toimintamenoista.

Uudenmaan liiton toteuttamiin hankkeisiin varataan vuodelle 2024 **2 358 000** euroa ja tästä liiton omarahoituksen tai muun kuntarahoituksen osuus on noin 257 000 euroa (10,9 %). Valtion osuus rahoituksesta on 860 000 euroa (36,5 %) ja EU-rahoituksen osuus 1 240 000 euroa (52,6 %).

Talousarvioehdotuksen loppusummaksi muodostuu **11 198 000** euroa. Talousarvio 2024 laaditaan **287 000 €** alijäämäisenä. Liiton talouden tasapainottamiseksi kuntien jäsenmaksusuudet on palautettava vuoden 2020 tasolle taloussuunnitelmakauden aikana. Jäsenmaksuosuuksia alennettiin vuonna 2021 viidellä prosenttiyksiköllä, eli n. 400 000 eurolla, vuoden 2020 tasosta johtuen koronapandemian kunnille aiheuttamista kustannuspaineista.

Aluekehitysrahaston tarkoituksena on turvata Uudenmaan liiton mahdollisuudet rahoittaa alueen kehittämiseen liittyviä investointi- ja muita hankkeita ja tehtäviä, joissa liitto tai sen jäsenkunnat ovat osallisina. Vuonna 2024 aluekehitysrahastosta tuloutetaan 200 000 euroa EU-ohjelmakausien ylimenokauden hanketoiminnan tukemiseksi (Maakuntahallitus 26.09.2022 § 89).

Valtion toimeksiantojen talousseuranta on sijoitettu taseeseen huostassa oleviin varoihin. Näihin varoihin sisältyy liiton hallinnoima kansallinen aluekehittämisrahoitus:

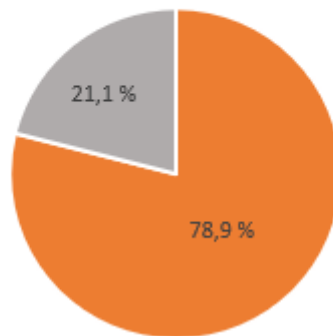
- EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmien varat (EAKR)
- Interreg-ohjelmien kansallinen vastinrahoitus
- Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen määräraha (AKKE)

Käyttötalouden yhteenveto

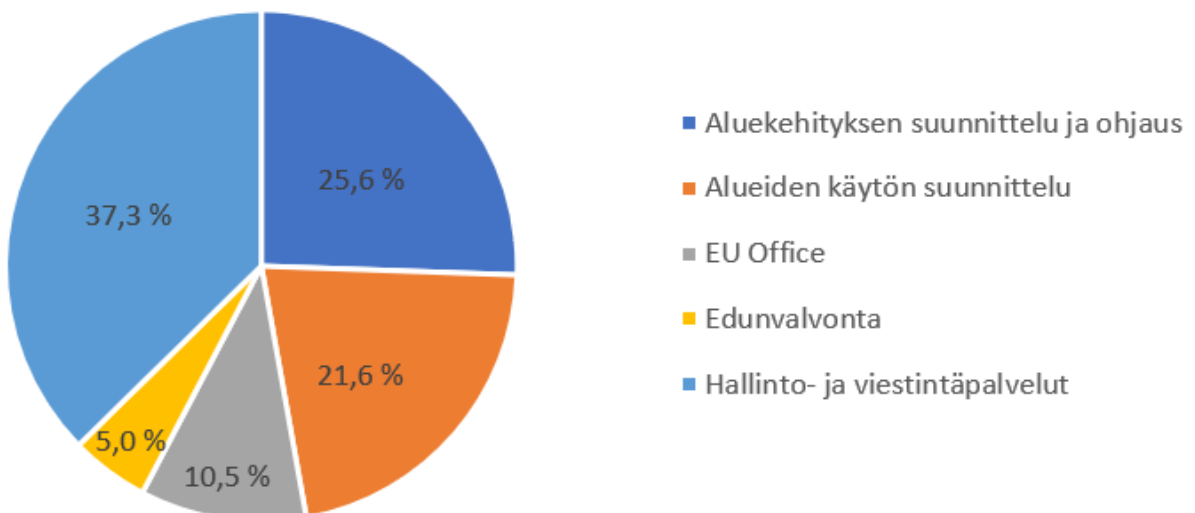
Tulosryhmä	Tulot	Menot	Toimintakate
Varsinainen toiminta	8 365 000	-8 840 000	-475 000
Projektit	2 358 000	-2 358 000	0
Yhteensä	10 723 000	-11 198 000	-475 000

Menot tulosryhmittäin

■ Varsinainen toiminta ■ Projektit

Menot tehtävittäin

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma, tulosryhmät

TALOUSARVIO 2024	Varsinainen toiminta	Projektit	Uudenmaan liitto, yhteensä
Toimintatuotot			
Myyntituotot			
Liiketoiminnan myyntituotot	555 695	316 763	872 458
Kuntien osuudet	7 794 305	0	7 794 305
Myyntituotot	8 350 000	316 763	8 666 763
Tuet ja avustukset	15 000	2 041 011	2 056 011
Muut toimintatuotot	0	0	0
Toimintatuotot	8 365 000	2 357 774	10 722 774
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-4 458 500	-1 371 000	-5 829 500
Eläkekulut	-736 000	-226 000	-962 000
Muut henkilösivukulut	-156 000	-54 250	-210 250
Henkilöstökulut	-5 350 500	-1 651 250	-7 001 750
Palvelujen ostot	-2 411 500	-684 916	-3 096 416
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-83 500	-5 500	-89 000
Avustukset	-227 500	0	-227 500
Muut toimintakulut	-767 000	-16 108	-783 108
Toimintakulut	-8 840 000	-2 357 774	-11 197 774
Toimintakate	-475 000	0	-475 000
Muut rahoitustuotot	0	0	0
Muut rahoituskulut	-1000	0	-1000
Rahoitustuotot ja -kulut	-1000	0	-1000
Vuosikate	-476 000	0	-476 000
Poistot ja arvonalentumiset	-11 000	0	-11 000
Tilikauden tulos	-487 000	0	-487 000
Rahastojen muutos	200 000	0	200 000
Tilikauden yli-(+)/alijäämä (-)	-287 000	0	-287 000

Tuloslaskelma, varsinainen toiminta

	TALOUSARVIO 2024	TALOUSARVIO 2023	EROTUS, €	ERO, %
Toimintatuotot				
Liiketoiminnan myyntituotot	555 695	419 095	136 600	32,59 %
Kuntien osuudet	7 794 305	7 758 905	35 400	0,46 %
Myyntituotot	8 350 000	8 178 000	172 000	2,10 %
Tuet ja avustukset	15 000	15 000	0	0,00 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	0,00%
Toimintatuotot	8 365 000	8 193 000	172 000	2,10 %
Toimintakulut				
Palkat ja palkkiot	-4 458 500	-4 222 000	-236 500	5,60 %
Eläkekulut	-736 000	-721 500	-14 500	2,01 %
Muut henkilösivukulut	-156 000	-128 500	-27 500	21,40 %
Henkilöstökulut	-5 350 500	-5 072 000	-278 500	5,49 %
Palvelujen ostot	-2 411 500	-2 435 000	23 500	-0,97 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-83 500	-255 500	172 000	-67,32 %
Avustukset	-227 500	-255 500	28 000	-10,96 %
Muut toimintakulut	-767 000	-677 000	-90 000	13,29 %
Toimintakulut	-8 840 000	-8 695 000	-145 000	1,67 %
Toimintakate	-475 000	-502 000	27 000	-5,38 %
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0,00 %
Muut rahoituskulut	-1 000	-21 000	20 000	-95,24 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 000	-21 000	20 000	-95,24 %
Vuosikate	-476 000	-523 000	47 000	-8,99 %
Poistot ja arvonalentumiset	-11 000	-14 000	3 000	-21,43 %
Tilikauden tulos	-487 000	-537 000	50 000	-9,31 %
Rahastojen muutos	200 000	250 000	-50 000	-20,00 %
Tilikauden yli-(+)/alijäämä (-)	-287 000	-287 000	0	0,00 %

Investointiosa

Tulosryhmä: Varsinainen toiminta

Aineelliset hyödykkeet	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025, €	TS 2026, €
Koneet ja Kalusto	11 520,55	14 000	0	0	0
Yhteensä	11 520,55	14 000	0	0	0

Rahoituslaskelma

	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025, €	TS 2026, €
Varsinainen toiminta ja investoinnit					
Tulorahoitus					
Vuosikate	-154 293,27	-523 000	-476 000	-46 000	0
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	0,00	-14 000	0	0	0
Vars. toiminta ja investoinnit, netto	-154 293,27	-537 000	-476 000	-46 000	0

Taloussuunnitelma 2024–2026

Varsinainen toiminta

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toimintatuotot	8 230 814,69	8 193 000	8 365 000	8 580 000	8 775 000
Henkilöstökulut	-4 893 591,06	-5 072 000	-5 350 500	-5 400 000	-5 500 000
Palveluiden ostot	-2 317 282,14	-2 435 000	-2 411 500	-2 400 000	-2 420 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-202 504,68	-255 500	-83 500	-125 000	-125 000
Avustukset	-279 918,00	-255 500	-227 500	-30 000	-30 000
Vuokrat + muut toim.kulut	-654 450,99	-677 000	-767 000	-670 000	-700 000
Toimintakulut	-8 347 746,87	-8 695 000	-8 840 000	-8 625 000	-8 775 000
TOIMINTAKATE	-116 932,18	-502 000	-475 000	-45 000	0
Rahoitustuotot	4,10	0	0	0	0
Rahoituskulut	-37 365,19	-21 000	-1 000	-1000	0
VUOSIKATE	-154 293,27	-523 000	-476 000	-46 000	0
Poistot ja arvonalentumiset	-34 619,52	-14 000	-11 000	0	0
Var. ja rahastojen muutokset	0	250 000	200 000	0	0
YLI- / ALIJÄÄMÄ	-188 912,79	-287 000	-287 000	-46 000	0
Kertynyt yli-/alijäämä	1 100 781,56	813 781,56	526 781,56	480 781,56	480 781,56

Jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2024

JÄSENKUNNAT	Väkiluku 31.12.2022	%-osuus Uudenmaan väkiluvusta	Varsinainen toiminta 2024	Varsinainen toiminta 2023	Muutos 2023-2024, €	Muutos 2023- 2024, %
Helsinki	664 028	38,32 %	2 937 456	2 943 884	-6 428	-0,22 %
Espoo	305 274	17,62 %	1 350 438	1 328 442	21 996	1,66 %
Vantaa	242 819	14,01 %	1 074 157	1 069 462	4 695	0,44 %
Hyvinkää	46 797	2,70 %	207 016	209 595	-2 579	-1,23 %
Järvenpää	45 630	2,63 %	201 853	202 200	-347	-0,17 %
Kauniainen	10 284	0,59 %	45 493	46 479	-986	-2,12 %
Kerava	37 676	2,17 %	166 667	166 460	207	0,12 %
Kirkkonummi	40 722	2,35 %	180 142	180 771	-630	-0,35 %
Mäntsälä	20 912	1,21 %	92 508	93 160	-652	-0,70 %
Nurmijärvi	44 458	2,57 %	196 669	197 287	-618	-0,31 %
Pornainen	5 011	0,29 %	22 167	22 649	-482	-2,13 %
Siuntio	6 217	0,36 %	27 502	27 711	-208	-0,75 %
Tuusula	40 384	2,33 %	178 646	177 574	1 072	0,60 %
Karkkila	8 603	0,50 %	38 057	38 973	-916	-2,35 %
Lohja	45 811	2,64 %	202 654	205 607	-2 953	-1,44 %
Vihti	28 913	1,67 %	127 902	130 724	-2 822	-2,16 %
Hanko	7 832	0,45 %	34 646	35 673	-1 027	-2,88 %
Inkoo	5 384	0,31 %	23 817	23 933	-115	-0,48 %
Raasepori	27 306	1,58 %	120 793	122 878	-2 084	-1,70 %
Askola	4 763	0,27 %	21 070	21 670	-600	-2,77 %
Lapinjärvi	2 518	0,15 %	11 139	11 535	-396	-3,43 %
Loviisa	14 568	0,84 %	64 444	65 467	-1 023	-1,56 %
Myrskylä	1 764	0,10 %	7 803	8 119	-316	-3,89 %
Porvoo	51 232	2,96 %	226 635	228 681	-2 047	-0,89 %
Pukkila	1 807	0,10 %	7 994	8 262	-269	-3,25 %
Sipoo	22 320	1,29 %	98 737	99 209	-472	-0,48 %
Uusimaa	1 733 033	100,00 %	7 666 405	7 666 405	0	0,00 %